ч. 74. (10.749). Львів, неділя 4. квітня 1926. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕНКО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Наказ хвилі.

Селянський кредит і наші інституції.

(Голос з провінції.)

Читаю на селі статтю в „Ділі" „Наказ хвилі" і своїм очам не вірю. Наші кредитові інституції мають надмір гроша — а ми на селі не маємо де десять золотих позичити. На селі дійсно біда і то велика. Иде весна, треба гроша на насіння.

Чому в наших кредитових інституціях надмір готівки — то всі знають. Условини кредиту в наших банках такі тяжкі, що ніхто з селян не має відваги зичити. Позички лише в долярах і процент в долярах. Нема прольонгати позички, лише що три місяці дістається нову позичку і кожний раз треба платити новий уділ. Така позичка для селянина — то чиста руїна. Селянин не є в силі платити лише самих відсотків 2 проц. місячно.

Ми розуміємо, що долярові вклади мусять бути забезпечені долярови ми позичками, але не можемо зрозуміти, чому наші банки платять такі високі проценти від долярових вкладок. Хто хоче мати забезпечену валюту, мусить вдоволитися низьким процентом. Тим вкладчикам, котрі грозять, що понесуть гроші до чужих — чи то до банків чи до приватних — треба порадити, щоб довідалися, скільки то денно десяток фірм банкротує і чому то стільки банків в останнім часі попадало. Хто банкротує або числиться з тим, що за якийсь час збанкротує, той платить високі проценти від долярів. Він певно не стратить — лише той, хто ласомиться на хвилевий зиск. Перед війною, коли була стала валюта, то 4-процентом річно кожний вкладчик був вдоволений — а нині хоче також від сталої валюти місячно 2 проц! Хоч доляри то ані марки ані золоті...

Українські кредитові установи не захиталися так, як чужі банки — бо они вели здорові діла й тому нині мають всі до них довіря. Але з другої сторони не можна допустити, щоб наші інституції, бережучи інтереси вкладчиків, руйнували наших селян — своїх членів, власників тих установ. Наші інституції у своїм запалі для береження майна вкладчиків не можуть забувати, що вони здвигнені народом для його добра.

Відсотки від долярових вкладок не можуть бути більші, як 10 проц. річно. Хто не хоче мати грошей в певній інституції, нехай несе там, де має великий процент — але дуже сумнівний зворот капіталу. Ліпше не приймати вкладок, як гроші мають лежати в касах. Чейже такого завдання наші банки не мають! Досить порахувати, скільки тратять інституції через те, що гроші лежать у касі, а не пішли поміж людей.

Друга преважна справа—це кредити в золотих. Уділи беруть наші інституції в золотих і в золотих вписують їх членам — а позичок в золотих не уділяють. Член кооперативи має право лише до свого уділу — до решти майна права не має. Отже треба або уділи при вплаті вальоризувати, або зібраний в цей спосіб капітал давати як кредит у золотих.

Управи наших кредитових установ є дуже дбайливі за добро інституції, але чи не стратили вони тому, що так близько сидять, перспективи, де кінчиться добро інституції, а де зачинається біда членів, власників інституцій.

Знаючи добру волю управ наших фінансових інституцій, маємо надію, що справа буде вирішена в користь членів. Долярові позички мусять бути дешеві, як рівнож всі золотові капітали мусять бути зичені в золотих. Отсею справою повинен занятися також Ревізійний Союз.

о. М. Н.

Внутрішні несподіванки С.Р.С.Р.

Захитання червінця. Сподівана кріза в Народньому Комісаріяті Военних Справ.

Останніми часами помітний значний упадок червінця на внутрішньому радянському ринку. На вільній біржі платять спекулянти за десять золотих рублів царської емісії 13—14 червінцевих карбованців у той час, коли урядова ціна десятирублівки виносить 12 черв. карб. Офіціяльний курс доляра встановлений на 194 і три четвертих карбованців за 100 долярів, а приватні спекулянти платять по 225 карбов. за 100 дол. Влада почала репресії. В останніх днях арештовано цілий ряд осіб, що їх обвинувачують у спекуляції валютою. Крім того старається влада припинити упадок червінця при допомозі обмеження ввозу товарів зпоза кордону і шляхом наложення більшого мита на імпорт, на заграничні посилки, що йдуть до СРСР і на пасажирський вантаж. Головною причиною захитання червінця має бути хвилева недостача товарів на внутрішніх ринках, яку використали спекулянти для зорганізованої атаки на червінець. На нараді в справі захитання червінця, що відбулася в Москві, піднесено, що головні операції радянських банків заключалися в реєстрі векслів і видаванні авансів. Від листопаду м. р. по кінець березня ц. р. такі операції зросли на суму 308 міл. карбованців тоді як біжучі рахунки зросли заледви на 33 міл. карб. Наслідком того банки вичерпали свої запаси чужих валют і дорогоцінних металів.

Від кількох днів кружляли в европейській пресі чутки про те немов би то теперішній Наркомвоенмор (Народній комісар военних і морських справ) СРСР і голова Революційно-Военної Ради СРСР Ворошилов мав податися до димісії завдяки поважній недузі. Сьогоднішня преса принесла відомости з Риги про те, що Троцький має обняти становище комісаря Військових Справ і голови Революційно-Военної Ради СРСР на місце Ворошилова. Рівнорядно з тим кольпортують з того самого джерела вістку, що теперішній начальник генерального штабу червоної армії Каменєв мав би обняти становище Тухачевського в армії. Причиною таких направду сензаційних змін на найвідповідальніших становищах у червоній армії має бути не недуга Ворошилова, але політичне положення на міжнародній арені в звязку з останніми невдачами Чічеріна в Европі та Карахана в Азії. Згідно з тимиж відомостями з Риги закидують Чічерінові, що він вів бушімто на власну руку акцію зближення СРСР з Румунією за посередництвом Польщі. Ці, фабриковані в Ризі, політичні сензації замітні тим, що за дипльоматичні невдачі, а навіть за „самозванчу" ініціятиву Чічеріна відносно Румунії чомусь не загрожує димісія Чічеронові тільки Ворошилову. Та є ще й инша ґенеза тієї крізи на становищі вожда червоної армії. Польська преса твердить, що вона стоїть у звязку з підписанням ґарантійного пакту між Румунією та Польщею, до чого ніяк не повинен був допустити Чічерін. А сталося навпаки, Чічерін цей пакт приспішив своїми заходами біля зближення СРСР з Румунією за посередництвом Польщі. Отже Троцький мав би бути мечем Дамокля для Румунії та Польщі. Зовсім инша справа з невдачами Карахана на китайському терені. Нині кружляють поголоски про те, що він має уступити, а його становище мав би заняти якийсь проф. Іванов. Тамошні невдачі булиб більше придатні для мотивування наміреного висунення Троцького на давне становище червоного ґенералісімуса. Його поява на тому становищі могла би мати більше психічне ніж політичне значіння для воюючих сторін у Китаю. Троцький не перестав в очах світа уходити за найбільше войовничого між більшовиками, а тим самим і за найбільше небезпечного. Отже поява Троцького на тому становищі повинна би нагнати паніку на китайських ґенералів Чанг-Тсо-Ліна і Ву-Пей-Фу. Всі ці відомости про Троцького подаємо з газетярського обовязку, та не привязуємо до них велику ваги, бо виглядають вони покищо мало правдоподібними.

Англія хоче рятувати Лігу Націй.

Критерії великодержавности.

Англійський уряд у півофіціяльній формі переслав секретаріятам закордонних справ усіх великих держав свій меморіял у справі дальшої долі Ліги Націй, лякаючись, що ще одна така невдача, як остання в марті, може підорвати дальший розвиток Ліги. У цьому меморіялі англійські дипльомати доходять до таких практичних висновків:

1. Німеччину треба негайно вважати членом Ліги Націй та її Ради de facto. Вона повинна брати участь у всіх комісіях, якo мога з правом голосу. Англія та Франція повинні зобовязатись покищо у Раді Ліги заявити своє „вето" щодо всіх тих постанов, супроти яких протестувала би сама Німеччина, як би вже засідала в Раді.

2. Треба відкинути довільний поділ на членів Ради, як представників великих держав і заступників малих держав, а найти обєктивний критерій для осуду на майбутнє, які держави мають право на постійне членство в Раді Ліги. Таким критерієм могли би бути дані, які прийняло женевське міжнароднє бюро праці, куди входить вісім великих промислових держав. Як бачимо, Англія стоїть на становищі, що головно в нинішній добі економічна сила держави рішає в першій мірі про її великодержавність.

Французько-радянські рахунки.

Праця комісій і торговельна анкета.

Французько-радянські переговори в справі передвоєнних довгів російського уряду йдуть пиняво. З чотирох комісій, утворених на паризькій конференції, покищо тільки дві: економічна та фінансова, працюють. Юридична та політична ще не засідали. Економічна комісія працює над торговельним договором між Францією і С. Р. С. Р. Вона бере собі за зразок договір між Німеччиною і С. Р. С. Р., приноровлюючи його до инших обставин. Фінансова комісія має розглянути справу передвоєнних довгів. Вона залишила на боці питання, чи уряд С. Р. С. Р. признає ці довги, а цікавиться покищо реальнішим питанням: яку суму в силі платити річно радянський уряд французькому. Перед війною Росія платила Франції річно 400,000.000 зол. франків. Радянська делегація запропонувала тепер депозит в сумі 725,000.000 паперових франків як гарантію процентів за два роки, але домагається за це торговельних кредитів на довший час і багато більшу суму. Французька делегація звернулась з анкетою до представників великих торговельних підприємств на території С. Р. С. Р., а саме: 1. Який крам чи машини можуть вони постачити радянському урядові; 2. Яких гарантій домагаються? 3. На який речинець можуть постачити свої предмети? 4. На який кредит і під якими умовинами годяться?

Відповіди на ці питання не є дуже заохочуючі, головно щодо гарантій.

прибули: Регей Іван, член хрунівського УНС-а (Український Нар. Союз) і Мельникович Юрко, теж член УНС-а. Деякі селяни знають особисто Мельниковича й говорять, що він перед війною пас Громадську череду в Коростові. Та часи змінилися. Нині він великим паном, бо його кишеня набита грішми, які Даниловичівська партія дістала за торгування душею українського селянина. На віче в Підгородцях явилося щось десятьох збаламучених людей і десяток дітвори. Селяне, змікитувавши, що тут пахне нечесним ділом, один за другим покидали по тихоньки салю — аж лишилися на салі ті, що віче уладжували. Прийшлося закінчувати віче й забирати свої манатки.

В дні 28. березня уладили вони хрунівське віче в Корчині. На віче, розуміється прибув і представник „влади", п. Пйонтек (заст. сільського старости). Насланники скрізь хвалилися, що в Підгородцях на вічу було аж 300 людей! От яка правда! Віче мало відбутися в кімнаті громадського уряду. На уряді завішено „ніби" український прапор. На запит деяких селян, чомуто прапор синьо-гранатовий, а не голубий, Регей відповів, що його (прапор) купував Мельникович, який не розумівся на тім. От бачите! Ті самі, що уважають себе оборонцями селянського народу, навіть не знають краски національного прапору.. Гарні „оборонці"! На віче явилося дуже мало людей. Прибуло кількох баламутів зі „шляхти". Треба зазначити, що деякі шляхтичі є просто знадою села. Це найменше свідомий елемент і найбільше хрунівський. З „села" (себто Корчина Рустик) прийшло аж шістьох, а зі „шляхти" (Корчина Шляхотського) около двацять осіб. Це дуже розгнівало п. заст. стар. Пйонтка, що селяне посміли не слухати його приказів і не прибули на віче. Страшно обурений кидав громи на „згангренованом і нєспокойном вєсь". Говорив, що молодь без виховання, бо позривали тричі афіши, а вкінци (в часі віча!) й сам прапор. Молодь не могла дивитися на глум із національних святощів, які так поневірювали Даниловичівські прихвостні. Пан Пйонтек грозив селові всякими репресіями. Представники шляхти відпекувалися, що вони до того поганого діла (себто зривання афішів і прапору) ані їх діти не прикладали своїх рук, що всю біду роблять хлопці з села, а вкінці обіцювали, що все поправиться. На вічу вибрано й комітет „У. Н. С.", а його головою став прихвостень Тимчишин Андрій. Як довідуюся, в члени того комітету мають вступити теж і деякі збаламутовані багачики, які на вічі були. Вечером прийшла поліція на слідство, хто зривав афіші і прапор. Тягання й переслухання хлопців тревали до 1 год. рано.

В дні 30. березня уладили хруні віче в Синевідську. Тут їм цілком не потадилося а в податку поїхали, набравши повна вуха. На їхнє віче ніхто з селян не явився. Регей кликав місцевого громадського поліцая, щоб той ішов трубіти в село, щоб селяне йшли на віче. Та останній відповів, що селяне — це не череда худоби! Переконавшися, що з віча нічого не вийде, та „чесна компанія" пішла до ресторану Мих. Цмоця на закуску. Тут закусили й випили. Наївшись не хотіли заплатити, а п. Цмоця відсилали по заплату до староства. П. Цмоць пішов за ними на зал. двірець, бо казали, що не мають дрібних". Та коли й тут відмовилися заплатити, п. Цмоць, довго не думавши, почав їх обкладати здорово на всі боки. Так вони вічували, їли й закусили на-остатку в Синевідську.

В дні 31. березня уладив Бриль віче у Сколім. На ньому явився теж Даниловичівський штаб в особах Регея, Мельниковича й голови хрунівського комітету „У. Н. С." з Корчина — Тимчишина Андрія. Останній забрав голос та зачав плести теревені проти релігії, що України тут нема й не буде.. Та свист і крики: „Ганьба, хрунь, зрадник!" — заглушили салю. Обурений о. катех. Притуляк мусів вийти з салі, а за ним вийшли всі Українці й Жиди. Віче було розбите. Даниловичівський вихованок Тимчишин покинув салю під опікою поліції.

Сколівський повіт виявив добре свою зрілість. Даниловичівським попихачам ніде не вдалося скликати віча. Дивно, що й Корчин виявився добре зі свойого завдання, хоч в останніх часах звив там був о. Ільнуф своє гніздечко. Цей рух Даниловичівських попихачів і Брилівців повинен дещо сказати і пригадати й нашому громадянству, щоби й воно занялося організацією повіту та розпочало вже раз свої віча, якщо хоче, щоби хрунівда Даниловича не пустила свойого коріння.

Очевидець.

З судової салі.

З великої хмари маленький дощ.

З кінцем березня ц. р. відбулася перед орікаючим трибуналом окружного суду в Тернополі карна розправа проти Данила Драйковського, 40-літнього господаря з Хомів Яцковецьких коло Угровиці в Тернопільщині, обвинуваченого за злочин зневаги релігії з § 122 кар. зак. Трибуналові проводив рад. Островський, вотували рад. Вол. Зарицький і рад. Розенбаум; обвинувачував заст. прок. Шуп; боронив адв. д-р Степан Баран. Цей процес замітний тим, що обвинуваченого арештовано в часі свят 8. січня ц. р. під закидом поширювання комунізму через ширення комуністичних книжок, в тому поліція і прокуратура доглянулася злочину головної зради з § 58 б) і в) к. з., караного смертю після постанови § 59 б) к. з. Причиною арештування було те, що обвин. Драйковський замовив для читальні „Просвіти" в Угровиці 10 книжочок львівського видавництва „Культура", котрі місцевій поліції видалися підозрілими, вона їх сконфіскувала, а самого Драйковського заарештувала. Обвинувачений пересидів два місяці у слідчій вязниці окр. тернопільського суду і щойно коли львівська прокуратура потвердила, що всі сконфісковані книжочки є цензурні і не містять нічого карногідного з погляду карного закону, застановлено слідство про головну зраду і зовсім невинного чоловіка, що замовив цензурні книжки, випущено на волю.

Вже в часі слідства прийшло до суду нове донесення поліції проти Драйковського за злочин зневаги релігії з § 122, к. з., котрої мав він допуститися тим, що літом 1924 р. на одному зібранні в кольоніста Кіти в Хомах Яц. у справі будови школи і каплиці в Хомах Яцк. був за будовою тільки школи, а не каплиці (на присілку є кільканадцять родин польських кольоністів, а всього кілька давньо осілих українських), а деякі кольоністи були за будовою каплиці, а не школи. В часі дискусії обвинувачений, що перебував довший час в російському полоні і є незвичайно цікавий до книжки, мав висказатися зневажливо про релігію. По упливі більше як півтора року від цеї розмови в часі, коли Драйковський сидів у тюрмі, деякі кольоністи в лютім ц. р. донесли про цю розмову поліції і в цей спосіб Драйковський одержав акт обвинувачення за злочин зневаги релігії з § 122 к. з., карригідний після цього акту по думці § 123 к. з. навіть десятилітньою вязницею. На розправі обвинувачений заперечив, щоби висказав подані в акті слова, бо як людина релігійна, тверезa й письменна, таких слів навіть не міг говорити. Яко свідків переслухано під присягою цілий ряд кольоністів, з котрих тільки один потвердив акт обвинувачення, деякі не чули тих слів, а деякі рішучо заперечили, щоби обвинувачений так говорив. По промові д-ра Барана трибунал по довшій нараді звільнив обвинуваченого від злочину з § 122 к. з., а засудив його тільки за провину з § 303 к. з. на кару триденного звичайного арешту в почисленням 19 днів слідчої вязниці так, що обвинувачений по двох днях вийшов на волю.

✝

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за упокій душі бл. п.

ВОЛОДИМИРА ШУХЕВИЧА

проф. школи реальної і члена всіх українських Товариств

відбудеться в понеділок, дня 5. квітня о год. 8. в церкві Успенській при вул. Руській, на котре всіх приятелів і знакомих запрошує *Родина.*

ОПОВІСТКИ.

Український Театр Союза Артистів. Львів. Саля Лисенка.

Неділя 4. квітня год. 3. попол. „Паливода", комедія на 4 дії Ів. Тобілевича.

Неділя 4. квітня год. 7·30 веч. „Барон циганів", оперета на 3 дії Й. Штравса.

Понеділок 5. квітня год. 7·30 веч. гостинний виступ Володимира Весоловського „Баядера", оперета на 3 дії Кальмана.

Білети в ціні від 3·— до 0·5) раніймие до набуття в Союзнім Базарі а в день вистави від 10—12 і від 2 год. попол. при касі театру. 2—2

Український Наддніпрянський Театр під дирекцією Н. Бойко.

Загіря. Саля читальні.
4.IV. „Запорожець за Дунаєм".
5.IV. „Вій".
6.IV. „Мазепа". 4—?

Сянік Саля Утіха. 7.IV. „Без вини винуваті" і Концерт.
8.IV. „Вій".
9.IV. „Ревізор з Петербурга".
10.IV. „Дибук".
11.IV. „Мазепа".

Театр виїзджаючи в турне на Горішний Шлеськ і Конгресівку складає сердечну подяку Громадянству, за щире і тепле відношення та підтримку.

Перша інавґураційна прогулька „Пласт" — Прохід по княжім Львові — відбудеться в неділю, дня 4. ц. м. під пров. проф. д-ра Крипякевича. Збірка о 10. год. передпол. перед домом Наук. ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. Оплата 50 сот., молодь 20 сот., члени даром. 1—1

Дрібні оголошення.

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, фісгармонії, уживані стало на складі, по різних цінах. Продає, купує, міняє: Ганак, Панська 21. 1511 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Порядок 10-дневної Місії

для вірних в храмі св. О. Николая у Львові, під проводом Всеч. оо. Редемптористів від 3. до 13. квітня 1926:

В суботу 3. квітня 1926: О год. 4. попол. Вечірня і Наука. — В неділю Хрестопоклонну 4. квітня 1926: О год. 5. рано Утреня, винесення Ч. Хреста. О год. 6. рано Наука місійна. О год. 7., 8. і 9. рано читані Св. Божі. О год. 10. рано співана Св. Б. і Наука місійна. О год. 4. попол. Вечірня. О год. 5. попол. Велика проповідь місійна. — В будні дни від 5.—10., 12. і 13. квітня 1926: О год. 5·30 рано Служба Божа. О год. 6. рано Наука місійна. О год. 7. рано Служба Божа. О год. 11. рано Акафист і Наука місійна. О год. 5·30 пополудни Акафист. О год. 6. вечер Велика проповідь місійна. По проповіди благальна пісня і благословення Найсв. Тайн. — В неділю 4. св. Поста дня 11. квітня н. п.: О год. 4·30 рано Утреня. О год. 5·30 рано читана Служба Божа. О год. 6. рано Наука місійна. О год. 8. і 9. рано читані Служби Божі. О год. 10. рано співана Служба Божа і Наука місійна. О год. 3. попол. Вечірня. О год. 4. попол. Проповідь, Обхід з Крестом, закопання його, потім Проповідь і слухання св. Сповіди. — Закінчення св. Місії 13. квітня в второк: О год. 5. рано читана Служба Божа. О год. 6. рано Наука місійна. О год. 7., 8. і 9. рано св. Служби Божі. О год. 11. рано Молебень і Наука місійна. О год. 5·30 пополудни Акафист. О год. 6. попол. Прощальна Проповідь і уділення св. Апостольського Благословення. Супплікація і цілування Мощей св. Священмуч. Йосафата. — Всіх вірних християн, особливо парохіян церкви св. О. Николая до численної участи в св. Місії отсим запрошує свящ. Василь Лончина, ректор храму. 1514 1—1

XXXII. Звичайні загальні збори

Товариства взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

відбудуться в четвер 13. н. ст. мая 1926 о год. 10. рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській 20.

зі слідуючим порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з XXXI. Загальних Зборів з 21. V. 1925.
2. Звіт Дирекції і Надзірної Ради в справі замкнення рахунків за XXXIII. адмін. рік (1925).
3. Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення абсолюторії за XXXIII. адмін. рік (1925).
4. Внесення Надзірної Ради:
 а) в справі розділу надвижки за р. 1925;
 б) в справі зміни §. 3. статута:
 в) в справі ухвалення заведення відділу крадежи з вломом і вирішення загальних услівій обезпечень того відділу.
5. Вибори: а) 6 членів Надзірної Ради на 6 літ (§ 36. стат.),
 б) 5 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 36 стат.),
 в) 3 членів Ревізійної Комісії і 1 заступника на 1 рік (§ 49. стат.).
6. Інтерпеляції членів.

Роман Сосновський
Президент.
1510 1—1

Звичайні Загальні Збори

„Народної Лічниці" у Львові

відбудуться дня 19. квітня о годині 7-мій в льокали Товариства „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25, після слідуючої програми:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звіт з діяльности Ради і Дирекції Товариства за рік 1925.
3) Звіт Контрольної Комісії і внесення на уділення абсолюторії.
4) Вибір Ради 7 членів і 3 заступників.
5) Вибір 3 членів Контрольної Комісії.
6) Внесення і запити.

За Раду Товариства:

Волод. Любчак секретар. 1509 1-1 *Д-р Марян Вахнянин* голова.

Ширіть наш часопис!

Музичний Конкурс.

Т-во „Львівський Боян" оголошує отсим конкурс на оригінальні вокальні композиції для мішаного хору, які досі не були видані і виконувані, на довільні українські тексти. Кожний твір має обемом виповнити точку концертової програми.

Першу нагороду назначується в висоті 200 зол., другу 100 зол.

Нагороджені твори остають власністю „Львівського Бояна".

Твори, написані чужою рукою, засигновані девізою або моттом враз із поданням назвиска і точної адреси композиторів і замкненій коверті із таким самим девізом або моттом, належить посилати найдальше до 31. грудня 1926 р. на адресу Голови Т-ва п. И. Доманика, Львів, вул. Руська ч. 20.

Конкурсову жюрі оголоситься пізніше.

1444 3—3 ВИДІЛ.

КОНКУРС

на посаду директора жіночої учительської семінарії з правом прилюдности в Стрию і на 7 місць учителів школи вправ цеї семінарії. Подання вносити до 15. мая н. р. до Головної Управи УПТ-ва у Львові. Учительки мають предложити свідоцтво зрілости і кваліфікаційне, посвідку горожанської приналежности та перебіг життя. Першенство матиме, хто крім того викаже кваліфікацію до навчання руханки, співу, рисунків або робіт. 1480 2—3

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Михайла Стеця

Львів, Зелена 31.

Поручає Всч. Духовенству свойого виготовлення реверенди, палісіники, пелерини і Колпаки. Для Вп. Панів виконує по найновішим модам і по низшим цінам всякі кравецькі роботи. 1474 3—3

ЛИСТІВКОЮ

або почтовим переказом, можна також замовити

Льоси до І-ої кляси
КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ

По одержанню замовлення висилаю оригінальні льоси, як також чек П. К. О. ч. 148400, яким треба рівновартість переслати.

$^1/_4$ 10 зл. $^1/_2$ 20 зл. $^1/_1$ 40 зл.

Головні виграні: 400.000, 250.000, 150.000, 100.000, 50.000, 45.000, 35.000 золотих.

Сума всіх виграних 9,984.000 зол.

Що другий льос мусить виграти!

Замовляючий льос клясової льотерії одержить даром Газету Льосовану „MERKURY".

Банковий Дім О. Ґрісс
Львів, вул. 3. Мая ч. 8.

МІХИ ковальські і технічні
Львів, Городецька 41.
МАРІЯШ.
1405 4—4

ЛІКАРІ СПЕЦІЯЛІСТИ

поручають до плекання дитячого тіла

Пудер, мило. крем Bébé Шофмана.

Пудер лічить всілякі недомагання шкіри, мило їм запобігає, а крем стосується тоді, коли ділання самого тільки пудру Bébé показалося недостаточним. 1424 2—2

Подяка.

Отсею дорогою складаю щиру подяку Хв. Комітетові помочі політ. вязням за уділювання мені всякої помочі майже через пів року, в часі свого побуту в тюрмі на Баторія. Рівнож дякую щиро Високоповажаним панам меценасам д-рови Шухевичеві Степанові і д-рови Бачинському зі Станиславова. — *Василь Данів.* 1512

Подяка.

Вп. п. д-рові А. Гарасимові, адвокатові в Стрию за ласкаву і негайну інтервенцію в поліції в Стрию по моєму арештуванню; Вп. п. д-рові Ст. Шухевичові у Львові за пильні й успішні заходи в ціли мойого увільнення з тюрми, яку мені опустив по 7 місяцях, складаю цею дорогою публичну подяку. — Львів, 31. III 1926 р. *Василь Костанюк.*

Хв. Комітетові опіки над політ. вязнями у Львові складаю щиру подяку за поміч й опіку протягом мойого 7-місячного увязнення. — *Вас. Костанюк.* 1513 1-1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Після кровавих подій у Стрию.

Число жертв трагічних подій у Стрию зросло до 12. Дві особи померли ще 2. IV. наслідком ран. Окружний комендант п. п. Жарський завісив в урядуванні комісаря Лазаревича, команданта стрийської поліції, бо є майже певне, що поспішився з розказом стріляння. Воєвода Де Льож веде слідство.

Похорон жертв.

Похорон жертв відбувся в пятницю зовсім спокійно. В 5. годині озвалися фабричні сирени на знак, що почався похорон. Головні вулиці замкнули кордони поліції й війська. З нафтового басейну була делегація з вінцями. З Варшави був делегат польської комуністичної партії пос. Сохацький і дел. української комун. партії пос. Пащук. На цвинтарі було кілька тисяч люда. Над могилою промовляли пос. Сохацький і Пащук. Іменем ППС. з Дрогобича промовляв Денасевич, іменем бориславських робітників Марковська а в імені львівських роб. союзів Скаляк. В імені сіоністичної організації Розенберг. На могилі зложили двацять кілька вінців. Похорон християнських жертв попередив похорон припадково застріленого шевського челядника Кріґера на жид. кладовищі.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Кріза юґосл. уряду.

В Білгороді кружляють чутки про недалеку димісію прем. Пашіча і що він оконечно усунеться з політичного життя. Инші чутки кажуть, що Радіч уступить із теперішнього уряду, та що Пашіч утворить новий уряд, оперглй на Словінцях і демократах.

Відозва през. Авереску.

През. рум. ради мін. Авереску у відозві до мешканців краю, звертається до всіх чинників ладу й спокою за співдіяльністю, заявляє, що не хоче зревольтувати законодавства, лише поробити деякі зміни. Зуміє запевнити пошанування порядку.

Вибори в Греції.

Від кількох днів у Греції йде виборча кампанія. Всі політ. партії уладжують віча в столиці і на провінції. В девятьох округах наслідком техн. труднощів пересунено вибори президента на 11. квітня.

Звишка доляра.

В приватних оборотах долляр йде сильно в гору. Дня 2. IV. зачалася звижкова тенденція курсом 8·20—8·22, вечером дійшли доляри до 8·40—8·42.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число „Діла“ засвітило величезною білою плямою. Сконфіскувано в ньому цілу статтю п. з. „Кров“ з виїмком заголовка й останній уступ фейлєтону „Лист з села“. Це 35-а чергова конфіската нашого орґану в цьому році.

— **Іменування директора української держ. ґімн. в Тернополі.** Наш кореспондент з Тернополя пише нам: З днем березня п. р. прийшла тут письменна номінація директора української держ. гімназії в Тернополі на місце пок. Юліяна Левицького. Директором іменовано дотеперішнього її управителя, проф. Михайла Губчака. Цю вістку прийняло українське громадянство Тернополя й Поділля з вдоволенням, бо на чолі інституції станув наш свідомий громадянин, добрий педагог і — що найважніще — людина з незвичайним тактом як супроти учительського збору, так і супроти учеників а не менше і супроти їх батьків. Сама особа нового директора, людини в силі віку — 47-літнього — і його дотеперішнє поступування як педагога і громадянина, дає запоруку, що й на новому становищі дир. Губчак зуміє задержати цю гармонію і з громадянством і з учительським збором та учнями, яку задержував досі.

— **Чи так повинно бути?** Інститут Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Станиславові, якого головою і покровителем є гр.-кат. епископ д-р Григорій Хомишин, установив своїм синдиком Жида д-ра Ігнацего Ляха, хоч у Станиславові є шість Українців-адвокатів, яких ані щодо правничого знання, ані щодо моральних кваліфікацій п. Лях ні чим не перевисшає. Наслідки очевидні: Судовий позов до ч. Е. V. 281/26/2, внесений до повітового суду в Станиславові в польській мові, хоч позовник і позвані є української народности. І те все діється в часах, коли на нас іде наступ з усіх боків і коли ми повинні всіми силами боронити бодай ту дрібку прав, які нам після „найлібіральнішої конституції“ ще лишилися!

— **Напад на поїзд.** На особовий поїзд, що йшов із Кракова до Варшави виконали 1. квітня вечером напад біля Жирардова. Три бандити ввійшли до відділу II. кл. з револьверами в руці і відібрали Пудавському власникові імення під Кросневіцами 57 тис. готівки. Опісля бандити здержали поїзд і втекли.

— **Правна порада інвалідам „заборчих“ (австрійської та російської) армій.** Інваліди „заборчих“ (б. австрійської та російської) армій повинні були зареєструватися в П. К. Узуп. в цілі одержання ренти найдальше до дня 30. квітня 1920 р. Були однаке випадки, що й інвалідів зареєстровано по речинці й ренту їм виплачувано, та перед роком зовсім припинено. На основі розп. М. С. В. Деп. VIII. Санїт. (Ч. 818/25, Т. И. Суп. інв.) прислугує їм право побирання ренти. Належить уже тепер внести удокументоване подання до своєї Пов. Ком. Узуп., покликатися на розпорядження і просити про виплату припиненої ренти. В недовгому часі має вийти розпорядження, котрим продовжиться речинець реєстрації, і всі інваліди б. австрійської згл. російської армії будуть могти зареєструватися для одержання рент. Тому кожний інвалід повинен упорядкувати або вишукати свої інвалідські або військові документи, вже заздалегідь відшукати своїх наочних свідків зранення, побуту у шпиталі, евентуально посвідки громадських урядів потверджені староством, що каліцтво (недуга) стоїть у звязи із воєнною службою, зраненням і т. п. Про речинець вношення подань для незареєстрованих буде оголошено в часописях. — Канцелярія Українських інвалідів, Львів вул. Руська 3. II.

— **„Етноґрафія на прогульці“.** В неділю, 28. березня відбувся виклад проф. Раковського п. з. „Етноґрафія на прогульці“, за ініціятивою Головн. т-ва „Плай“. Цей інтересний виклад показався незвичайно важним показчиком напрямої, по якій має поступати наша прогулькова діяльність, оскільки ми хочемо причинитися до збагачення етнографічних відомостей про наш рідний край. Шановний прелеґент, як людина великого знання і глибокої думки, інтересно розвинув перед авдиторією багатомовні картини широкої та цікавої теми і своїм питомим способом говорення, як також намаганням не обтяжувати надто великою скількістю слів та розтягненими фразами умів і уваги слухачів виявив себе майстром у тому напрямку. Публика слухала викладу з насолодою і мала повне вдоволення, що посвятила годинку часу на вислухання прецікавої теми. Подібних викладів треба нам якнайбільше. — Ж.

— **Під оком сліпої Теміди.** У львівських міських арештах при вул. Судовій сиділо в одній келії аж кільканацять молодих людей, яких треба було відставити до місця їх приналежности. Між ними сидів також якийсь Бавм, якого прізвища ще не перевірили. Цей Бавм був людиною недужою і дозволяв собі на такі забави з хлопцями, внаслідок яких кількох з них мусіло звернутись аж до лікаря. Всі ці історії тривали досить довго і влада, яка мала під своєю опікою арештованих, нічого не знала про те, що діється в їх келії.

— **Гарний староста.** У Варшаві відкрила поліція в приватній хаті таємну „експозитуру державного комісаріяту“, яка фальшувала закордонні пашпорти. Проводив цим бюром бувший волинський староста Казимір Почобут Одоляніцкий, а мав як співробітників одного Маєра і одного Сруля. Можна уявити, які папері фабрикував такий панок на всевладнім становищі старости!

— **Памятник Коменського,** славного чеського педагоґа, відслонено минулої неділі в 334 і роковини його уродин. Памятник є твором чеського скульптора Фр. Білека і стоїть на Градчанах. З приводу відслонення памятника відбулися великі торжества, влаштовані „Товариством ім. Коменського“, що опікується чеськими школами поза кордонами Чехословаччини.

— **7 крематорій в Чехословаччині,** а саме в Празі, Пардубицях, Райхенберґу, Німбурґу, Бріксі, Моравській Остраві і Будейовицях є в руху. Крім того будуються крематорії в Таборі і Пільзні, а переговорюють у справі будови крематорій міста Пісек, Оломунець і Брно. На Словаччині й на Закарпатті нема досі ні одної крематорії. Кілько палять в тих крематоріях небіщиків, не знати, бо про це нема докладної статистики (в Празі палять місячно до 150 трупів). В Австрії є тільки одна велика крематорія у Відні, де палять пересічно 10 прц. померших Віденців. Як відомо, проти палення небіщиків висказалися однаково рішучо католицька єрархія і жидівські рабіни. Одначе палення трупів є дешевше від звичайних похоронів, а до того, як кажуть лікарі, воно не криє в собі найменших небезпек з гігієнічно-санітарних оглядів.

— **По широкому світі.** Б. англійський міністр Тома Шов вибирається до Лодзи, щоби приглянутися тамошньому ткацькому промислові. — Бельґійський міністр Вандервельде висловився, що інтереси таких країн як Бельгія та Польща лежать на нейтральних пунктах Европи, маючи очевидно на думці місце загрожені можливістю війни. — У деяких повітах Білоруси появилися цілі стада вовків, що нападають на обістя з отарами.

— **Пригадується,** що звичайні загальні збори акціонарів Земельного Банку Гіпотечного, відбудуться дня 27. квітня 1926 в салі Товариства „Дністер“ Львів, вул. Руська 20 (партер) о 4-тій годині з полудня. До участи в зборах є управнені власники акцій I—IV. емісії, котрі зложать свої акції найпізніше 14 днів перед зборами в Банку у Львові або його Аґенції в Станиславові або в Українській Щадниці в Перемишлі. Вп. акціонарі, котрі не відібрали ще своїх акцій, оскільки задумують взяте участь в зборах, зволять про те повідомити Дирекцію Банку, заподаючи свою адресу, щоби їм видано в час леґітимації. Субскрибентам акцій нової емісії буде прислугувати право участи допера в слідуючих зборах. 1515 1—1

— **Якраз на часі** вже від 1. квітня можна замовляти а літом сплачувати нові жіночі і мужеські футра, також давати всякого рода направки та перерібки в одинокій українській фірмі Петра Кирпяка при вул. Курковій 11 а у Львові. 1491 4—5

Програма Тижня Вакаційних Осель від 4. IV. до 11. IV. 1926.

1) Збірка по школах.
2) 6.IV. вівторок о год. 5. попол. в салі Лисенка представлення заходом Захоронки сиріт: „Коза Дереза і Лісова Казка“. Вступ за добровільними датками.
3) Неділя 11.IV. публична збірка при столиках біля церков і Т-ва „Просвіта“.
1505 2—2

Господарсько-садівнича школа Т-ва „Просвіта“ в Милованні.

Закінчення курсу.

Дня 30. березня п. р. відбулося в милованській школі закінчення пятимісячного господарсько-садівничого курсу. На курс зголосилося 30 учасників, з початком було 21, а скінчило 16. З тих 8 з поступом дуже добрим, а решта з добрим.

Попередня освіта учасників виказує: 1 ученик з покінченою 3-ьою кл. ґимназії, 2 з 2-ою кляс. гімн., 1 з пятою народньою, а 12 з покінченою народньою школою. Чотирьох мало 23 роки, по двох мало 25, 22 і 20 літ життя, по одному мало 33, 27, 26, 24, 21 і 17 літ життя. Чотирнацятьох учеників селянського походження, один син реміснмка а один урядника. Без землі було двох, менше як пять моргів має чотирьох, від 5—10 моргів 5, від 10—20 4-ьох, 90 моргів має один. Ученики походили з повітів: Збараж (3), Камінка стр. (2); по одному з повітів: Надвірна, Скалат, Любачів, Богородчани, Чорткій, Тернопіль, Старий Самбір, Новий Санч, Стрижів, Снятин і Грубешів (Холмщина).

На курсі вчило 9 учителів з того 4-ьох сталих, решта доходили або доїздили. Між сталими були: управитель інж. Евген Брилинський (годівля домашніх звірят — 37 годин, молочарство — 14 год. і 23 практ. лекції, ветеринарії — 6 годин); Вячеслав Кучера (садівництво й огородництво — 62 години й 63 практ. лекцій); інж. Гнат Елїяшевський (рільництво — 72 години, адміністрація і господ. рахунковість — 20 годин, ботаніка — 15 год., зоольоґія — 15 год., фізика — 15 год., хемія і мінеральоґія — 27 год.), Олекса Ремезовський (загально-освітні предмети — 202 год.) Всі инші учителі доходили, або доїздили. А саме: Іван Грабар (кооперація і книговодство — 57 годин), проф. Лев Гавдиський (пасічництво — 15 годин), о. Іван Блавацький (релігія — 15 годин), Мирон Левицький (годівля риб — 10 годин), д-р Володимир Янович (гігієна — 3 дин). Разом відбулося 598 год. і 91 практ. лекцій. Наука відбувалася щодня крім неділь і важніщих свят, в год. 8—12 і 14—17. Три рази тиждено були непол. практичні заняття в салі й городі. Переведено цілий ряд практ. лекцій з машинами, в стайні, молочарні й на полі. Від 1—28 лютого в рамках курсу відбувалася наука кравецько-й ділянодства. У цьому курсі взяли участь крім учеників ще 7 осіб з товмацького повіту, висланих кооперативами. На пожарничо-руханковий курс не стало часу.

Ученики оплачували за повне удержання разом з правнем білля 30 зол. місячно. Хто занятия згори, той складав 130 зол. за курс. Один з учеників мав знижену оплату до 10 зол. місячно. Всі ученики мешкали в школі. Далі учеників удержували установи, а саме: Т-во опіки над інвалідами й кооперативи враз з чит. „Просвіти“ в Видинові. На цьому місці слід замітити, що Т-во „Просвіта“ доложило до кождого ученика по 130 зол., а все таки ще були певного рода нарікання на слабий харч.

Задля підготовання учеників до праці в читальнях, кружках С. Г. і УПТ., в кооперативних і других подібних установах заснували ученики на засадах самоврядування власний „Просвітний кружок“. Самі виготовили статут, котрий затвердила управа школи і відбули основні збори дня 11. грудня 1925. На протязі часу до закінчення курсу були три рази перевибори, щоби кождому ученикові дати змогу вчитися виконувати всякі функції в гуртку. Бібліотекар гуртка провадив одну мандрівну бібліотеку Т-ва „Просвіта“. Ученики вчалися виготовляти реферати на всякі теми, в першу чергу господарські. Було велике заінтересування, доказом чого оживлені дискусія над кожним рефератом, яких відбулося 17. Спільними силами гуртка й читальні в Милованні відбулося свято Просвіти, дня 29. грудня 1925 р.

На протязі істнування курсу візитували школу в днях 30. листопада і 1. грудня 1925 голова Т-ва „Просвіта“, а дня 3. березня 1926 р. начальник рільничого відділу станисл. воєвідства п. С. Бужинський.

Вкінці дня 30. березня відбулося закінчення курсу. На це свято приїхали: підписаний, як делегат Гол. Виділу, від філії в Товмачі д-р І. Махух, в Станиславові п. Островерха. Філія в Тисьмениці не вислала делегата з незалежних від неї причин. З делегатів читалень був тільки голова чит. в Милованні. Инші сусідні читальні хоч повідомлені та запрошені, не прислали делегатів.

В 12. год. зійшлися всі учителі, гості й учні в викладовій салі. Промовляв управ. інж. Е. Брилинський, а далі делегати Головного Виділу і філій, вітаючи учителів й учнів з закінченням курсу. Учит. В. Кучера дав ще виклад з садівництва, а учень Вітимішин подякував Головному Товариству й Сільському Господареві за їхню матеріяльну допомогу в переведенні курсу. Роздано свідоцтва, після чого наступила спільна фотографія, а в год. 14 спільний обід.

В год. 16 відбулися останні Загальні Збори гуртка. Голова Вітимішин зложив звідомлення за цілий час, а по дискусії розвязано гурток, передаючи майно найблизшому гуртковi, який при курсі повстане. Між внесками ухвалено просити Головний Виділ і Управу Школи, щоби виготовили статут Т-ва прихильників селянської освіти під назвою „Милования“, дійсними членами якого будуть тільки особи, що покінчили колинебудь школу в Милованні. Т-во буде мати ціллю якнайширшу опіку над милованською школою з дальшою метою всіми моральними й матеріяльними засобами змагати до покриття краю подібними школами в якнайбільшому числі.

Сердечний настрій панував безперервно між усіми присутніми на закінченні курсу. Хіба одно затемнювало приємне враження, а це сам факт розлуки й прощання.

Подаючи це коротке звідомлення до відома нашого загалу робимо це не без цілі. А саме бажаємо звернути увагу громадянства на цю установу й приневолити подумати бодай одну хвилину над такими питаннями: 1. Скільки труду, праці й енерґії, скільки пожертвування мусіли виложити учителі й Гол. Виділ, щоби в нинішних тяжких умовах і в найскрутнішому положенні Гол. Т-ва перевести школу з великим успіхом? і 2) Скільки кожний, кому доведеться читати ці стрічки, причиниться до виведення великого діла й облегчення праці названим угорі чинникам?

Милована, 31. березня 1926.

М. Галущинський.

Дописи.

Скільщина. (*Подвиги Даниловичівців*) В скільському повіті заметушилося. А саме: Даниловичівські висланники кинулися зі своїми вічами по селах, щоби дурити затурканих, прибитих селян. Знаючи тяжке положення села, ці висланники думали, що обітницями великих грошевих запомог і позичок зуміють на свою підступну вудку наловити чимало несвідомих селян. Та у своїх надіях вони завелися. А тепер розкажу про їхні подвиги на вічах.

В дні 20. березня уладили ці хрунівські висланники віче в Шагородцях. На віче

Чому французький уряд утримався?

Упадок франка і неутральні партії.

Сливе, що врятувало теперішній французький кабінет від упадку — се новий сильний спад французького франка — рекордовий щодо своєї низької вартости. Премієр Бріян і міністр фінансів Пере вже кілька днів тому остерігали парлямент, що критична фінансова ситуація може легко стати катастрофою. В цій атмосфері довгі наради парляменту закінчились 1. квітня перемогою уряду. Фінансовий проєкт уряду прийняли 236 голосами проти 159. Соціялісти та радикали поставили внесок щодо монополізації привозу нафти, який прийняли 233 голосами, без огляду на його критику міністрами Пере та Де Монзі. Так само прийняли внесок соціялістів щодо монополізації привозу цукру. Відкинули внесок комуністів щодо маєткової данини. При голосуванні над оборотовим податком соціялісти стримались від голосування, мотивуючи це тим, що не мають наміру підривати уряду, але й не в силі згодитись на податок, що причиняється до зросту дорожнечі. Таку саму заяву склала партія республикансько - демократична. Тільки завдяки такій ситуації уряд міг одержати признання довіря і провести свій фінансовий проєкт. На момент французька кріза полагоджена. Франк падаючи врятував уряд, але сам уряд ще не в силі врятувати франка.

Гарний почин.

З приводу заснування „Т-ва ім. А. Могильницького".

З містечка Богородчан прийшла до нас на днях відрадна вістка: 5. ц. м. відбудуться там установчі збори „Т-ва ім. А. Могильницького". В 115-і роковини уродин одного з перших подвижників галицького відродження, поета і політичного діяча, основується в тому місті, що звязане так тісно з його діяльністю, товариство його імени, якого мета: ширити культ Могильницького і дбати про культурне піднесення українського населення повіту й суміжних околиць. Почин цей треба гаряче повитати.

Основуючи це товариство, його ініціятори виявили велику культурну зрілість і розуміння ваги подібних товариств у нашому сірому житті. Бож ніщо так не підносить людини на дусі, ніщо не промовляє їй так до душі, як плекання національної традиції, культ заслужених предків чи народніх діячів, пієтизм до їх гарних діл і инших памяток, що по них лишилися. А якжеж лекше розуміти і плекати традицію, деж лекше поклонятися заслугам і славі славних предків, як не в тих місцях, де вони жили, працювали й де родилися їх твори?

Своїм гарним почином Богородчанщина сплачує тільки довг вдячности свойому великому синові. Бо хоч автор „Скиту Манявського" не є уроженцем цього повіту, то з богородчанським округом звязаний найбільш кипучий період його життя. Тут він дістав парохію (Бабче 1859), тут в 1861 р. вибрано його послом з округу Богородчани-Солотвина. Найгарніщий куток Богородчанщини, історичний „Скит Манявський", оспівав Могильницький, здвигнувши собі ось так цим твором тревалий памятник і заслуживши на вдячну згадку не одної тільки Богородчанщини.

Богородчанщина дала своїм почином дуже гарний приклад усім нашим повітам. Слідом за нею повинні піти й инші околиці нашого краю й потворити товариства в честь колишніх тамошніх письменників чи народніх діячів. Такі льокальні товариства мають культурні народи в кожній закутині і вони сповняють величезну культурну акцію, зберігаючи памятки своєї околиці, культивуючи память і заслуги місцевих діячів, поширюючи національну свідомість, навчаючи любити цілою душею все, що своє, рідне. Наскількиж більше потрібні такі товариства нам, що живемо наче безбатьченки в невіжі до наших старих памяток, до наших заслужених людей! Що не вміємо ще навязувати своєї праці до того, що було й себе оправдало, а зачинаємо кожну роботу все з початку?

Новому товариству бажаємо якнайбільшого успіху в його праці і якнайбільше наслідувачів по цілому краю. Vivant sequentes! **І. Н.**

„Старомодні піджаки" і „нацменшівський підход".

Відгомін київських Шевченківських обходів в радянській пресі.

В Києві відбулися традиційні Шевченківські свята і цього року. Вони приняли тепер специфічний характер, що випливає з нових умовин життя і що значно відріжняє самі обходи від передбільшовицьких, а ще більше від передвоєнних анальогічних свят.

В харківських „Вістях" з 23. березня появився лист Ф. Якубовського з Києва, в якому він передає свої враження з цьогорічних Шевченківських обходів. Лист має характер статті, що носить назву „На терезах двох культур". Автор листа комуніст, а тому й заобсервовані ним факти є цікавою ревеляцією для нас.

Ф. Якубовський пише про вистави „Енеіди", опери Лисенка та про інсценізацію Березілем „Гайдамаків". Обидві вистави йшли в Шевченківські дні. Автор оцінює їх не зі становища фахового, а в першому випадку музичного рецензента, але зі становища комуніста-обсерватора. „Не мину — пише автор — з цього погляду й фойє, тобто зроблю те, чого ніколи не роблять фахові рецензенти. А досить було глянути побіжно на фойє в часі антракту, щоби побачити там стільки **старомодних піджаків на вишиваних сорочках, стільки довгих „українських" вусів і сивих борід**, щоб зробити одразу в своїй уяві певне переставлення пляне. — **Та чиж таки справді це 1926 рік? — Чиж не 1916 або навіть 1906?**

Де і як жили ввесь час ці представники старої української громади, що від них так і тхне, коли не пожовклими сторінками „Киевской Старины", то щонайменше дореволюційних ще часів, „Радою" і „Літературно - Науковим Вістником"? Як вони жили й що робили, що їх не було видно ні в театрах ні навіть (у такій великій кількости напевне не було) на вечірках в Українській Академії Наук? — І оця переважна маса фойє прийшла сюди безперечно як на своє свято. **Вона робила своєю присутністю й активним реагуванням надію з усього, що відбувалося на сцені, вона робила з усього „своє" свято".**

Не те казала сцена! Принайменше так запевняє автор. Та не тільки запевняє, але й наводить доказ, пишучи про інсценізацію Шевченкових „Гайдамаків" Березілем. „Гайдамаки" — пише він — в основі такіж як були. Змінилися тільки деякі мізансцени, деякі на гірше. Ну, наприклад, хіба варто було відому архимандритову промову вкладати в уста Залізнякові та зовсім викидати „свячення ножів"? (Це зробив Березіль у приноровленні до нового побуту, в якому урядово поборюється церкву, попастаю а тимбільше всякі обрядові та канонічні акти! — (Прим. Ред.) Що це — питає цілком слушно Якубовський — перелицьований Шевченко чи перелицьована історія? Змінити Жида на Поляка в одній сцені (коли гонитє на Ярему), залишаючи його в усіх инших сценах, теж ледви чи до речі. **Коли в цьому є нацменшівський підход, то чому він тратить силу щодо польської нацменшости?"** Останнє здивовання висловив автор теж цілком справедливо.

Отже сцена направду не гармонізувала ні з настроями ні зі складом публики в „старомодних піджаках на вишиваних сорочках". Можемо собі уявити настрої тої публики, коли замісць Жида побачила на сцені Поляка. Виходить, що й на сцені національна політика в відношенні до національних меншостей має між тими останніми більше і менше протегованих. Тим самим навіть у Шевченкових Гайдамаках теперішній радянський побут і політика найшли повне віддзеркалення. Щож, на те й сцена, щоби віддзеркалювала життя. Та всеж „терезки" нової і старої культури позірно ніби рівноважилися. На сцені була нова, а на салі стара культура. Нову ввела на сцену непереможна конечність приноровлювання до невмолимих обставин, а стара жила під тими старомодними піджаками і вишиваними сорочками та час від часу відрухово давала знак своєї живучости. Терезки формально рівноважились, а фактично переважало „фойє", що робило „з усього своє свято".

Орґанізаційний рух.

Нарада в Тернополі.

Дня 23. березня ц. р. відбулася в Тернополі ширша сходини видніших громадян як зпоміж інтелігенції так і міщанства і кількох людей з повіту в справі переведення трівкої політичної організації У. Н. Ц. Обєднання в тернопільському повіті. Реферат про наші сучасні політичні й партійні відносини в краю виголосив д-р Степан Барав, що дало притоку до довшої дискусії, яку закінчено вибором ініціятивної комісії з десятьох з правом кооптації, до якої увійшли місцеві і замісцеві громадяне. Ця комісія має вишукати людей на місцях, відповідних до політичної організації і занятися скликанням повітового зїзду і великого віча з участю послів зараз по скінченні полевих весняних робіт, себто у другій половині травня ц. р.

З нашої еміґрації.

Шевченківське свято в Кнютанжі (Франція).

День 21. березня, що припав на неділю був справді днем свята в українській кольонії Кнютанжі; святкувалі українські громадяне його не як звичайно неділю, а так як святкують всі Українці земської кулі день присвячений нашому генієви Т. Шевченкові.

Вільні від тяжкої фізичної праці, громадяне віддали належну шану поетові своєю присутністю на вечірці, яку влаштовано в його честь в одній з саль міста Альґранж.

Ще пополудні в 4 год. український панотець відправив панахиду по Т. Шевченкові, на якій була присутною найбільше четвертина членів місцевої громади та виголосив вкінці служби проповідь з приводу свята.

В 7 год. вечора велику салю почали наповнювати українські громадяне, громадянки та гості, що були запрошені на свято.

Погода, мов насміхувалась. Північний вітер не по весняному свистав на дворі; сонце, хоч і сміялось на небі, але в усмішці його відчувалась зрада: воно не хотіло гріти; а цеж перший день весни.

Гасне світло, підіймається завіса; на сцені образ України — могила з похиленим легко хрестом, а біля неї засмучений кобзар. Праворуч у глибині сцени — мило обличча Нашого Великого Кобзаря. Згадуючи минулу славу України Кобзар грає на бандурі; всі слухають і почуваннями своїми разом з ним. В уяві присутніх випливають хутко картини недавньої минувшини. Але хутко образ кобзаря зникає... Промовець хоче викликати ще близший контакт з духом Шевченка.

Далі йде перша дія „Назаря Стодолі", виконавцями якої є чоловіки та жінки місцевої української кольонії. Ролю полковника грає п. Ткаченко, — Назаря Стодолю п. Сидерський. Добре підібрані костюми та обстанова переносять глядача у куток рідної хати.

Останню частину програми складають свв. декламації та музика. П. Васил... під акомпанімент ... ...

Місцевий діяч продекламував „Розриту могилу"; в його тонах билася любов до рідного краю.

Хор дає низку рідних мотивів.

Струнна оркестра під проводом п. Бо... виконала попурі з українських пісень, доповнюючи ним ... сіди ... вих образів з пісень проспіваних перед цим хором.

П. Ведєнський продекламував фрагмент з „Гайдамаків", а п. Басала ... співом закінчив програму врочистого дня.

І сумно стало й в той-же час радісно. Радісно тому, що громадяне в стільки густі найшли те, що може зрозуміти лише той, хто чужкує по чужині. Сумно тому, що згадалась доля українського народу, що змагається всенький час скинути накинуті на нього другими кайдани, що бореться за ті світло, яке в ... стецьких штрихах намалював нам Т. Шевченко. **І. Гончаренко.**

З Національного Музею.

Національний Музей набув у дарі від Вп. О. Бачинської в Стрию шинну збірку вишивок і мережок, переданих із південно-східних повітів Галичини й Буковини. Збірка складається з прекрасно виконаних понад 1000 взорів і поважного числа вишиваних сорочок, блюзок, хустинок і т. п. Хоча збірки ті виконувались і збирались серед дуже некорисних обставин, серед воєнних виселенців у Гмінді, — то завдяки великій любови до вишивок і великого розуміння ваги такої збірки Вп. Панства Бачинських — ті збірки є дорогоцінним матеріялом до пізнання етнографії і народнього мистецтва нашого народу. Виконували їх з памяти дівчата і старші жінки після їх особистого розуміння і їх добору красок, отже вишивки походять безпосередньо з народу і є автентичними зразками народньої творчости на тім полі. Деякі з тих взорів уже „вийшли тепер з моди", — а вишиті вони старенькими жінками так, як то колись за їх памяти вишивали.

Збірка п. Бачинських, уміщена свого часу на виставі, уладженій у Відні з доручення „Flüchtlingsfürsorge", викликувала захоплення і признання чужої публики і незвичайно прихильні голоси преси.

В короткім часі буде устроєна в Нац. Музею вистава тої прекрасної збірки, доповнена ще збірками музейними так, що кождий буде мати нагоду налюбуватись незвичайною красою народніх вишивок і переконатись наглядно, що таке властиво українська вишивка, бо це, що у нашої інтелігенції уходить за українську вишивку, є лише мізерним відблеском, до того грубо попсованим, тої краси, що міститься у народній вишивці.

—

Вп. Волод. Устіянович заліз. урядовець у Стрию, дарував до Нац. Музею рукописні записки Корнила Устияновича. Є серед них поезії, драми, оповідання, статті і т. п. і шкіцівник зі студіями композиційними та портретовими. Новий матеріял для дослідника творчости талановитого маляра.

—

При перевозі збірки п. Бучинської музейним помічником М. Драганом зі Стрия до Львова для 28. III. ц. р. в год. 8. вечером зайшла подія, яка незвичайно характеризує відносини, серед яких доводиться нам тепер жити. До спеціяльно замовленого фікра для перевозу скринь на стацію вдерся на силу, не зважаючи на рішучий спротив, як потім показалось, поліційний підглядач, тип маломістечкового героя з кашкетом до гори і капелюхом на очах. На стації віддавна увесь час, що ділось зі скринею і коли вже скриня була надана як „Milgut" і помічник зовсім спокійно сів до вагону, цей агент здержав висилку скринь, розбив її в присутности заліз. урядовця Зайдля та перевів ревізію (мабуть за бомбами!) і в неладі поскидавши назад усе до скрині, відіслав її найближчим потягом до Львова.

Що це за нові, а радше може не нові, а дивовижні методи поступування поліції і залізн. урядовця? Чи у Стрию пanував може вже тоді „wujaikowy stan"? Будже час і нагода зробити ревізію в присутности і за згодою власника, або аж при відборі у Львові! Чи залізниця вже не відповідає за переданий їй до перевозу пакунки?

Подаємо це до відома компетентних властей для розсліду. А може й вони солідаризуються з таким поступуванням?

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 8·19 — 8·23 канад. дол. 8·05 — 8·08, чеські кор. 0·23·25 — 0·23·33, леї 0·3·24 — 0·3·33, франки фр. 0·28·33 — 0·28·50, фр. швайц. 1·50 — 1·55, англ. фунти 37·00 — 37·50.

Золото. 20 кор. 31·50 — 31·63, 20 франк. 29·00 — 29·50; 20 марк. 36·20 — 36·60; 10 руб. 39·00 — 40·00.

Срібло. Австр. кор. 0·64·00 — 0·64·50, 5 ав. кор. 3·40 — 3·50, фльорени 1·72 — 1·75, рублі 2·75 — 2·80, рубель дрібними срібними 1·35 — 1·40.